
tárgy: **Javaslat a védett természeti területen található budapesti erdők tarvágásának tilalmáról**

Előterjesztés

a Közgyűlés részére

Tisztelt Közgyűlés!

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 33. § (5) bekezdés a) pontja – mind az állami, mind az önkormányzati, mind a magántulajdonban álló erdők vonatkozásában kimondja, hogy *„[v]édett természeti területen lévő erdőben tarvágás csak nem őshonos fajokból álló, vagy természetes felújulásra nem képes állományokban – összefüggően legfeljebb 3 hektár kiterjedésben – engedélyezhető.”*

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Evt.) 10. § (2) bekezdés a) pontja csak az állam kizárólagos tulajdonában álló erdőkre, de még ennél is szigorúbb korlátozást ír elő annak rögzítésével, hogy az állami tulajdonban álló természetvédelmi területen tilos a tarvágás.

Ezen két törvényi korláthoz képest a Kormány nemrégiben a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet (R.) 1. § (2) bekezdés b) pontjában úgy rendelkezett, hogy *„[v]édett természeti területen őshonos fajokból álló és sarjeredetű természetes felújulásra képes erdőállomány véghasználata az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 10. § (2) bekezdésében és a Tvt. 33. § (5) bekezdésében foglalt korlátozásoktól mentesen végezhető.”*

A kormányrendelet ezzel megengedte azt, hogy az előzőekben idézett, az állami tulajdonú védett területekre [Evt. 10. § (2) bekezdés], illetve valamennyi védett területre [Tvt. 33. § (5) bekezdés a) pontja] vonatkozó, a tarvágás tilalmát rögzítő szabályokat ne kelljen alkalmazni.

Az R. megalkotását követő közfelháborodás hatására az agrárminiszter *„az állam 100%-os tulajdonában álló erdő és erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület vagyongazdálkodási számára”* kiadta az 5/2022. (VIII. 16.) AM utasítást, amelynek 2. pontja ebben a személyi körben nem teszi lehetővé a tarvágást a *„[t]ermészetvédelmi vagy Natura 2000 elsődleges rendeltetésű, őshonos fajokból álló természetes erdőnek, természetszerű erdőnek vagy származékerdőnek minősülő természetességi állapotú, az erdőfelújítási kötelezettségre vonatkozó célállományt alapul véve természetes mageredetű erdőfelújításra alkalmas erdőben”*.

Az agrárminiszteri utasítás lényegét tekintve kiüresítette az állami tulajdonban álló természetvédelmi területekre nézve a tarvágás tilalmát [Evt. 10. § (2) bekezdés] feloldó kormányrendeleti szabályt. Ehhez képest a miniszter intern aktusban (utasításban) nyilván nem tudta a magántulajdonban álló védett erdők esetében a

tarvágás tilalmát [Tvt. 33. § (5) bekezdés a) pontja] megszüntető jogszabályi rendelkezést [R. 1. § (2) bekezdés b) pont] überelni.

Ennek eredményeként az a jogi helyzet állt elő, hogy az állami tulajdonú védett erdőkben továbbra is érvényesül a tarvágás tilalma, magántulajdonú védett erdők esetében viszont az R. hivatkozott szabályára figyelemmel nem érvényesül a tarvágás tilalma.

A következő alkotmánybírói joggyakorlat szerint a helyi önkormányzatoknak lehetőségük van arra, hogy központi jogszabály által szabályozott életviszonyokban kiegészítő jelleggel, eredeti jogalkotó hatáskörben eljárva rendeletet alkossanak. A 63/1991. (XI. 30.) AB határozat óta töretlenül rögzíti az Alkotmánybíróság és a Kúria, hogy nem minősül alkotmányellenesnek az olyan tartalmú önkormányzati rendeleti szabályozás, amely magasabb szintű jogszabály által rendezett és bizonyos feltételek mellett lehetővé tett tevékenységgel szemben megszorító feltételeket állapít meg [17/1998. (V. 13.) AB határozat, 115/2009. (XI. 20.) AB határozat, 18/2010. (II. 18.) AB határozat, fenntartotta a Kúria Köf.5.019/2014/4. döntése is]. Ennek a kiegészítő jellegű jogalkotásnak az képezi korlátját, hogy a helyi önkormányzati rendelet „nem tilthat kategorikusan olyan magatartást, illetve tevékenységet, amelyet a magasabb szintű jogszabály kifejezetten lehetővé tesz.” [6/1995. (II. 22.) AB határozat, ABH 1995, 447, 449.]

A 14/2020. (VII. 6.) AB határozat külön is rámutatott arra, hogy *„az Alkotmánybíróság az állami és magántulajdonú erdők megóvásának kötelezettségét a történeti alkotmány olyan vívmányának tekinti, melyet az Alaptörvény értelmezése során az R) cikk (3) bekezdésének megfelelően figyelembe kell venni.”* {Indokolás [29]}. A tarvágás tilalmának enyhítése ugyanezen alkotmánybírói határozat szerint az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből, illetőleg XXI. cikk (1) bekezdéséből következő, a természet védelmének és a jövő generációkkal szembeni felelősségnek, továbbá az egészséges környezethez való jognak a korlátozása, amellyel összefüggésben a visszalépés tilalma érvényesül {Indokolás [123], [132]}

Minderre figyelemmel javaslom, hogy a Fővárosi Közgyűlés a Fővárosi Önkormányzatnak az Möt. 23. § (4) bekezdés 12. pontja szerinti feladatkörében eljárva alkosson eredeti jogalkotó hatáskörében eljárva olyan rendeletet, amelyik az agrárminiszter utasításában a tarvágással szemben meghatározott megszorító feltételekkel egyező korlátozásokat Budapest főváros területén a magántulajdonú védett erdőkre is bevezeti.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

A Fővárosi Közgyűlés úgy dönt, hogy:

1.

megalkotja a védett természeti területen található budapesti erdők tarvágásának tilalmáról szóló, .../2022. (...) önkormányzati rendeletét az előterjesztés 1. melléklete szerinti tartalommal.

Határozathozatal módja:

A határozat meghozatalához minősített szavazattöbbség szükséges.

Kelt: Budapesten, az elektronikus aláírásban foglalt időbélyegző szerinti időpontban

Karácsony Gergely
főpolgármester

Láttam:

dr. Számadó Tamás
főjegyző

Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének

.../2022. (...) önkormányzati rendelete

a védett természeti területen található budapesti erdők tarvágásának tilalmáról

Budapest Főváros Közgyűlése az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében és a Magyarország önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 23. § (4) bekezdés 12. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

Természetvédelmi vagy Natura 2000 elsődleges rendeltetésű erdőben található, őshonos fafajokból álló, természetes erdőnek, természetszerű erdőnek vagy származékerdőnek minősülő természetességi állapotú, az erdőfelújítási kötelezettségre vonatkozó célállományt alapul véve természetes mageredetű erdőfelújításra alkalmas erdőben tarvágás – az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény szerinti esetek kivételével – nem végezhető.

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

(2) Ez a rendelet a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet hatályvesztésével egyidejűleg hatályát veszti.

dr. Számadó Tamás
főjegyző

Karácsony Gergely
főpolgármester

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A 14/2020. (VII. 6.) AB határozat szerint „az állami és magántulajdonú erdők megóvásának kötelezettség[e] a történeti alkotmány olyan vívmány[a], melyet az Alaptörvény értelmezése során az R) cikk (3) bekezdésének megfelelően figyelembe kell venni.” {Indokolás [29]}.

A veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet (R.) 1. § (2) bekezdés b) pontja lehetővé teszi, hogy az erdőtörvénytől és a természetvédelmi törvénytől eltérően védett természeti területen is alkalmazható legyen az erdők tarvágása.

Az agrárminiszter az állam 100%-os tulajdonában álló erdő és erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület vagyongazdálkodói számára az 5/2022. (VIII. 16.) AM utasítás 2. pontjában a védett természeti területen való tarvágás lehetővé tételét erőteljesen korlátozta, azonban ez a védelem nem terjed ki a magántulajdonú erdőkre.

A jövő generációk iránti felelősség, valamint az egészséges környezethez való jog érvényesülésének biztosítása megköveteli, hogy a Fővárosi Közgyűlés olyan rendeletet alkosson, amely az agrárminiszteri utasításban foglalt korlátozásokkal azonos szabályokat rendel alkalmazni a magántulajdonú védett erdőkre is.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A rendelettervezet a védett vagy Natura 2000 területen található, legértékesebb erdők esetében azok tulajdonosától függetlenül előírja a tarvágás tilalmát.

A 2. §-hoz

A rendelet hatálybalépéséről rendelkezik.

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLATI LAP

a védett természeti területen található budapesti erdők tarvágásának tilalmáról szóló rendelettervezet

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (1) bekezdése alapján a jogszabály elő-készítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit. A hatásvizsgálat során vizsgálni kell a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen (a) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásait, (b) környezeti és egészségi következményeit, (c) adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, (d) a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és (e) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

A törvényi előírásnak megfelelően a védett természeti területen található budapesti erdők tarvágásának tilalmáról szóló önkormányzati rendelet elfogadásának hatásait az alábbiakban foglaljuk össze.

I. Társadalmi, gazdasági, költségvetési hatások

A módosítás az erdőtörvényhez és a természetvédelmi törvény védelmi szintjének fenntartását célozza, így annak hátrányos társadalmi vagy gazdasági hatásai nincsenek, a Fővárosi Önkormányzat költségvetését pedig az nem érinti.

II. Környezeti és egészségi következmények

A rendelettervezet biztosítja a védett természeti területen található erdők védelmi szintjének megőrzését, ezáltal az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerinti felelősség, valamint az egészséges környezethez való alapvető jog intézményvédelmi oldalának érvényesülését.

III. Adminisztratív terhek alakulása

A rendelettervezet elfogadása az adminisztratív terheket nem növeli.

IV. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következménye

A rendelettervezet elfogadása a természeti környezet védelmi szintje csökkenésének elkerüléséhez elengedhetetlen, a jogalkotás elmaradása esetén a természeti környezet visszafordíthatatlan károsodása fenyeget.

V. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek

A rendelet elfogadása esetén annak alkalmazásához pótlólagos személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek nem szükségesek.